

BÁO CÁO

**Thực trạng và giải pháp công tác dân vận trong việc xây dựng,
phát huy mô hình tự quản cộng đồng ở vùng đồng bào DTTS huyện Bảo Lâm
thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và xây dựng nông thôn mới**

**I. Thực trạng công tác dân vận góp phần xây dựng, phát huy mô hình
tự quản cộng đồng ở vùng đồng bào DTTS thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền
vững và xây dựng nông thôn mới**

***1. Thực trạng tổ chức và hoạt động các mô hình tự quản trong cộng đồng
ở vùng đồng bào DTTS***

*1.1. Khái quát tình hình và việc triển khai thực hiện chương trình mục tiêu
giảm nghèo bền vững, xây dựng nông thôn mới:*

Huyện Bảo Lâm có diện tích tự nhiên 146.351 ha, dân số có 30.140 hộ/120.860 nhân khẩu; Trong đó đồng bào dân tộc thiểu số có 8.325 hộ/33.817 khẩu chiếm gần 30% dân số toàn huyện, bao gồm 21 dân tộc anh em được phân bố ở 13 xã và 01 thị trấn. Dân tộc Mạ chiếm đa số, có khoảng 16.972 người, chiếm 50,2%, dân tộc K' ho có 9.780 người chiếm 28,9%, dân tộc Nùng có 2.831 người chiếm 8,37%, dân tộc Tày có 2.176 người chiếm 6,4%, dân tộc Hoa có 709 người chiếm 2,09%, dân tộc Mường có 681 người chiếm 2,01%; các dân tộc H'Mông, Mơ Nông, Ê đê, Dao, Khơ me, Thái, Cil, Lạch, Chu ru, Sán diu, Sơ tiêng, Châu ro, Khơ Mer, Cao Lan chiếm 0,1%. Toàn huyện có 08 xã có trên 30% dân số là đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống là: xã Lộc Bắc, Lộc Bảo, Lộc Lâm, Lộc Phú, B'Lá, Lộc Tân, Lộc Nam, Lộc Thành.

Trong những năm qua, được sự quan tâm của Tỉnh, cùng với sự nỗ lực phấn đấu của huyện trong việc thực hiện các dự án, chương trình mục tiêu quốc gia, phát triển kinh tế xã hội, xóa đói giảm nghèo, định canh, định cư ổn định sản xuất trong vùng đồng bào DTTS, nên đời sống của đồng bào các DTTS trong huyện ngày càng được nâng lên; kết cấu hạ tầng kinh tế xã hội vùng dân tộc thiểu số được đầu tư xây dựng; hệ thống chính trị ở địa phương được giữ vững, ổn định, khối đại đoàn kết các dân tộc tiếp tục được củng cố và phát huy; quan tâm đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền, phổ biến giáo dục, vận động đồng bào thực hiện Cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh", Phong trào

"Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc". Tiếp tục tuyên truyền, vận động nhân dân không phá rừng làm rẫy trái phép, đấu tranh với các luận điệu tuyên truyền, xuyên tạc, kích động của các thế lực thù địch. An ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trong vùng DTTS được giữ vững.

1.2. Tình hình xây dựng xây dựng, phát huy mô hình tự quản thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và tham gia xây dựng nông thôn mới vùng đồng bào DTTS:

Huyện Bảo Lâm có 8/14 xã thị trấn có đông đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống đó là xã Lộc Bắc, Lộc Bảo, Lộc Lâm, Lộc Phú, B'La, Lộc Tân, Lộc Nam và Lộc Thành chủ yếu là dân tộc Mạ và dân tộc phía Bắc sinh sống. Trình độ, nhận thức của người dân không đồng đều, đại đa số người dân chỉ tốt nghiệp tiểu học và trung học cơ sở nên việc áp dụng KHKT vào sản xuất, nâng cao đời sống hết sức khó khăn.

Trong thời gian qua, dưới sự lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, MTTQ Việt Nam đã tích cực, chủ động phối hợp với chính quyền, các tổ chức thành viên hướng dẫn, xây dựng các mô hình tự quản nhân dân phù hợp với từng khu dân cư và nhu cầu, nguyện vọng của nhân dân trên nhiều lĩnh vực như: đảm bảo an ninh trật tự, an toàn giao thông, giúp nhau phát triển kinh tế, bảo vệ môi trường ứng phó với biến đổi khí hậu, xây dựng nếp sống văn minh, góp phần ổn định an ninh chính trị, phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương". Toàn huyện hiện có trên 500 mô hình tự quản của nhân dân. Trong đó, mô hình tự quản về kinh tế có trên 100 mô hình; tự quản về an ninh trật tự có 128 mô hình; tự quản về bảo vệ môi trường có 125 mô hình; mô hình tự quản về phòng chống dịch có 128 mô hình; 135 mô hình xây dựng khu dân cư tiêu biểu; 15 mô hình khu dân cư kiểu mẫu còn lại là các mô hình tự quản khác.

2. Thực trạng công tác dân vận trong việc xây dựng, phát huy vai trò của các mô hình tự quản cộng đồng vùng đồng bào DTTS thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và xây dựng nông thôn mới

2.1. Những kết quả đạt được

Trong những năm qua, các cấp ủy Đảng, chính quyền, Mặt trận tổ quốc và các đoàn thể huyện và các xã, thị trấn đã quan tâm thực hiện khá tốt công tác dân tộc và chính sách dân tộc trên địa bàn. Hàng năm huyện đã xây dựng báo cáo sơ kết, tổng kết kịp thời kết luận, nghị quyết liên quan tới công tác dân tộc; tiếp tục chỉ đạo thực hiện khá tốt nhiệm vụ phát triển toàn diện KT-XH vùng DTTS huyện.

Chú trọng công tác tuyên truyền phổ biến chính sách pháp luật cho bà con; vận động bà con tích cực hơn trong lao động sản xuất, công tác và học tập; góp

phần quan trọng để vùng dân tộc thiểu số trong huyện tiếp tục giữ được sự ổn định, đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân được cải thiện, tỷ lệ hộ nghèo giảm, tình hình ANCT, TTATXH trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số được ổn định, khối đại đoàn kết dân tộc được giữ vững.

Hoạt động của các mô hình tự quản ở cộng đồng dân cư được các cấp ủy, chi bộ, chính quyền và nhân dân đánh giá cao, nhiều mô hình đã phát huy hiệu quả và được đông đảo người dân đồng tình hưởng ứng như: Mô hình camera an ninh; mô hình không rác thải nhựa; mô hình khu dân cư sáng – xanh – sạch – đẹp; mô hình tổ bảo vệ nông sản theo mùa vụ; mô hình câu lạc bộ Phụ nữ nói không với tín dụng đen; mô hình tự quản về phòng chống dịch Covid-19; mô hình xây dựng khu dân cư tiêu biểu kiểu mẫu; mô hình chi hội phụ nữ kiểu mẫu; mô hình con đường thanh niên tự quản... cụ thể:

Các mô hình về phát triển kinh tế: điển hình như mô hình kinh tế tập thể (các Hợp tác xã và Tổ hợp tác): Các hợp tác xã hoạt động theo Điều lệ, Tổ hợp tác hoạt động theo Quy chế. Các Hợp tác xã và tổ hợp tác do Hội vận động thành lập trước đây tổ chức hoạt động hiệu quả, tích cực sản xuất, kinh doanh và tìm đầu ra cho sản phẩm, tạo việc làm ổn định cho các thành viên; Mô hình tín dụng - tiết kiệm (*các chi, tổ tiết kiệm vay vốn, nhóm phụ nữ góp vốn xoay vòng, duy trì 230 tổ tiết kiệm, hùn vốn*) hoạt động theo Quy chế, tổ chức sinh hoạt theo định kỳ do các tổ, nhóm quy định, tích cực giúp đỡ nhau phát triển kinh tế gia đình, tăng thêm thu nhập, sử dụng vốn hiệu quả, đúng mục đích.

Xây dựng và duy trì có hiệu quả tổ tự quản về an ninh trật tự tiêu biểu như: Mô hình “*tổ bảo vệ nông sản theo mùa vụ*”, “*tiếng kèng an ninh*”,... đã hoạt động tích cực, thực hiện tốt quy chế dân chủ ở cơ sở, củng cố các mối đại đoàn kết dân tộc, tình làng nghĩa xóm, an ninh trật tự, an toàn xã hội được giữ vững.

Tự quản về môi trường: Toàn huyện đã xây dựng và duy trì có hiệu quả 125 tổ tự quản về môi trường, 25 mô hình “*phụ nữ nói không với rác thải nhựa*”.

Mô hình tự quản về phòng chống dịch Covid-19 thường xuyên được duy trì và hoạt động hiệu quả góp phần thực hiện tốt công tác phòng, chống dịch trên địa bàn huyện Bảo Lâm trong thời gian qua.

Tự quản về văn hóa có 100% thôn, tổ dân phố xây dựng được quy ước văn hoá. Các tổ tự quản xây dựng nếp sống văn hóa tập trung chủ yếu vào các nội dung: Xây dựng gia đình văn hóa, thôn văn hóa, tổ dân phố văn hoá gắn với Cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa khu dân cư”, nay là Cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”; từ đó người dân đã tự giác, nâng cao ý thức xây dựng nếp sống văn minh, từ việc chấp

hành chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật Nhà nước đến tinh thần đoàn kết, tương thân tương ái, ý thức giữ gìn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống, ý thức xây dựng nếp sống văn minh nông thôn; thân thiện trong giao tiếp ứng xử, vệ sinh môi trường. Xây dựng thói quen treo cờ trong các ngày lễ lớn theo quy định, thu nộp các loại quỹ vận động đúng thời gian. Đại đa số gia đình trong các thôn, đã tự quản tốt; đã giáo dục, quản lý, vận động các thành viên trong gia đình thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhiệm vụ chính trị của địa phương, cơ sở. Nhiều gia đình đạt danh hiệu “Gia đình văn hóa” (hàng năm có trên 80 % gia đình đạt danh hiệu “Gia đình văn hóa”).

Bên cạnh việc phối hợp với chính quyền tuyên truyền xây dựng các mô hình “Tự quản về an ninh trật tự”; “Tự quản về bảo vệ môi trường”; “Tự quản về nếp sống văn minh”, nhiều thôn, tổ dân phố hiện nay có hình thức tự quản theo địa vực gồm một số hộ sống gần nhau (xóm). Mỗi xóm có xóm trưởng, có nơi địa bàn rộng, số hộ đông có xóm phó, xóm trưởng. Xóm phó giúp trưởng thôn trực tiếp vận động, tổ chức các hoạt động tự quản trong phạm vi địa bàn của xóm. Đây là tổ chức liên gia tự quản, nơi thể hiện rõ nhất, thường xuyên và trực tiếp nhất các hoạt động tự quản của cộng đồng dân cư như giúp nhau trong sản xuất, cùng nhau bảo vệ trị an, làm vệ sinh môi trường, xây dựng cơ sở hạ tầng trong xóm. Tự quản là nơi mối quan hệ láng giềng đang được duy trì, tình cảm hàng xóm được vun đắp, là cơ sở hạn chế và giải quyết các mâu thuẫn nảy sinh tại địa bàn. Các gia đình trực tiếp, thường xuyên giúp nhau trong sản xuất như hỗ trợ nhân lực lao động lúc gieo cấy, thu hoạch; mượn nhau công cụ sản xuất khi chưa kịp sắm, sửa; trao đổi, hướng dẫn nhau về kỹ thuật canh tác... Giúp nhau giải quyết những khó khăn trong đời sống hàng ngày, khi có công việc lớn như dựng nhà, tổ chức đám cưới, đám tang. Phát hiện, góp ý cho láng giềng bảo ban con em giữ gìn nề nếp, đạo đức, chăm chỉ học tập, phòng tránh tệ nạn. Vận động nhau xây dựng đường ngõ, cống rãnh thoát nước; thành lập các tổ bảo vệ, tổ vệ sinh môi trường; cùng nhau xây dựng nếp sống của xóm tổ gần gũi, thuận hòa, quan tâm, chia sẻ, giúp đỡ nhau. Xóm, tổ tự quản tốt đã tạo nhiều thuận lợi cho công tác dân vận khi triển khai các cuộc vận động các phong trào tại thôn. Trong thôn người dân tự tổ chức, tham gia vào nhiều tổ chức tự quản của các tổ chức hội quần chúng.

Trên lĩnh vực an ninh trật tự các mô hình tự quản đã huy động được sức mạnh tổng hợp trong quần chúng nhân dân, ý thức của người dân trong công tác phòng ngừa, tố giác tội phạm được nâng lên rõ rệt.

Trong tham gia xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh, các mô hình tự quản đã góp phần cùng với hệ thống chính trị ở khu dân cư tuyên truyền, vận động nhân dân tạo sự đồng thuận cao trong xã hội. Từ năm 2016 đến nay với sự tham

gia của các mô hình tự quản, các tổ chức trong hệ thống chính trị đã phối hợp tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia đóng góp trên 100 tỷ đồng, hiến tặng trên 200 ngàn m² đất, góp trên 100 ngàn ngày công lao động để nâng cấp, cải tạo đường làng, ngõ xóm, điện chiếu sáng góp phần xây dựng khu dân cư khang trang, sạch đẹp, an ninh trật tự, an toàn xã hội được giữ vững

2.2. Một số hạn chế, khuyết điểm:

Qua thực tế triển khai, một số mô hình tự quản còn mang tính hình thức, ý thức tham gia của bộ phận nhân dân ở cộng đồng dân cư chưa thực sự chuyển biến rõ nét. Trong khi việc tự quản đề đơn đốc, nhắc nhở, chưa có hình thức chế tài cụ thể. Việc “mạnh ai nấy làm” đã tạo ra sự chồng chéo, trùng lặp về chức năng, nhiệm vụ và các thành viên giữa các tổ tự quản. Diễn hình như cùng nội dung bảo vệ môi trường nhưng có nhiều mô hình như: “Khu dân cư tự quản bảo vệ môi trường”, “Tuyên đường đảm bảo vệ sinh môi trường”,... một số mô hình tự quản chưa phát huy hiệu quả, chỉ mới ghi tên, triển khai thực hiện chưa đến nơi đến chốn. Trong khi, việc xây dựng quy chế hoạt động, quy trình thực hiện, tự tham gia của các hộ dân, công tác hướng dẫn, theo dõi, kiểm tra... còn nhiều hạn chế. Việc phối hợp giữa các tổ chức trong hệ thống chính trị ở địa phương trong công tác xây dựng mô hình tự quản ở cộng đồng dân cư chưa đồng bộ.

Trình độ dân trí không đồng đều; Nhân dân vẫn còn ảnh hưởng bởi phong tục, tập quán sản xuất, chăn nuôi lạc hậu. Các nguồn vốn đầu tư còn hạn hẹp, chưa đáp ứng đủ nhu cầu của người dân. Một số nơi cấp ủy, chính quyền cơ sở còn chậm đổi mới phương thức vận động trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Một bộ phận Nhân dân còn có tư tưởng trông chờ, ỷ lại vào sự hỗ trợ của Nhà nước, chưa có ý thức vươn lên thoát nghèo. Các cấp, các ngành chưa thường xuyên biểu dương, khen thưởng những điển hình tiên tiến thực hiện mô hình “dân vận khéo” trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Một số cán bộ, công chức, viên chức còn thiếu kỹ năng, kinh nghiệm về công tác dân vận, chưa gắn công tác quản lý nhà nước, công tác chuyên môn với công tác dân vận; chậm đổi mới phong cách, tác phong, lề lối làm việc; chưa thường xuyên nắm bắt, giải quyết tâm tư, nguyện vọng của Nhân dân

Đời sống của một bộ phận ĐBDTTS còn khó khăn, thu nhập bình quân đầu người hàng năm có tăng nhưng vẫn còn thấp nhiều so với mặt bằng chung; tỷ lệ thoát nghèo hàng năm có giảm mạnh, nhưng tính bền vững chưa cao, nhất là trong xã có nhiều ĐBDT sinh sống.

2.3. Nguyên nhân:

Hiệu quả công tác tuyên truyền, vận động trong dân tộc thiểu số chưa cao;

một bộ phận đồng bào DTTS chưa siêng năng, cần cù, chưa chủ động sáng tạo trong lao động sản xuất, cò tư tưởng chông chờ, ỷ lại, đời sống một bộ phận nhân dân khó khăn. Việc lãnh đạo, chỉ đạo đối với công tác dân tộc chưa thực sự quan tâm đúng mức. Tình hình dịch bệnh Covid-19 kéo dài gây nhiều khó khăn đối với đời sống và hoạt động sản xuất của đồng bào dân tộc thiểu số.

Công tác lãnh, chỉ đạo, đôn đốc, kiểm tra, giám sát của các cấp ủy, chính quyền cơ sở chưa được thường xuyên và thiếu tập trung. Cách thức tiến hành phối hợp thiếu linh hoạt, sáng tạo. Một số cán bộ trình độ, năng lực còn hạn chế, chưa nhận thức đầy đủ, mục đích, ý nghĩa, tầm quan trọng trong công tác dân vận trong vùng ĐBDT. Các Chỉ thị, Nghị quyết của Đảng được triển khai, nhưng một số cấp ủy, chính quyền địa phương cơ sở tổ chức quán triệt, học tập nghiên cứu chưa sâu đến các chi bộ ở cơ sở thôn, buôn còn chậm. Nhận thức một bộ phận cán bộ đảng viên người ĐBDT còn hạn chế.

Năng lực lãnh đạo, chỉ đạo của một số cấp ủy, chính quyền cơ sở, Mặt trận và các đoàn thể còn yếu, vẫn còn tư tưởng dựa dẫm, trông chờ vào sự chỉ đạo, điều hành của cấp trên, chưa chủ động, sáng tạo và có quyết tâm cao trong thực hiện nhiệm vụ; Công tác phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị với chính quyền cơ sở chưa đồng bộ, chưa chặt chẽ dẫn đến hiệu quả của một số nhiệm vụ, công việc chưa cao. Một số ít ĐBDTTS còn mang tính trông chờ, ỷ lại vào sự hỗ trợ của Nhà nước...

2.4. Bài học kinh nghiệm:

Từ thực tiễn công tác dân vận trong xây dựng, phát huy mô hình tự quản cộng đồng dân vùng đồng bào DTTS thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và xây dựng nông thôn mới, Ban Dân vận Huyện ủy Bảo Lâm rút ra một số bài học kinh nghiệm sau:

- Có sự lãnh đạo xuyên suốt của cấp ủy đảng đối với công tác dân vận trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số trong công tác giảm nghèo và xây dựng nông thôn mới.

- Phải có sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị trong công tác tuyên truyền vận động nhân dân, nhất là bà con vùng đồng bào dân tộc thiểu số chấp hành tốt chủ trương chính sách của Đảng, pháp luật của nhà nước tham gia xây dựng cộng đồng dân cư an toàn, phát triển.

- Nâng cao vai trò phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị và địa phương trong việc công tác tuyên truyền, phổ biến và tổ chức thực hiện công tác dân vận. Định kỳ báo cáo sơ kết, tổng kết đánh giá, khen thưởng kịp thời việc thực hiện công tác dân vận trong các cơ quan, đơn vị, địa phương; qua đó rút kinh nghiệm và nhân rộng các điển hình tiên tiến.

- Phát huy nội lực và giữ gìn truyền thống văn hoá của người đồng bào dân tộc thiểu số, khơi dậy lòng yêu nước, đấu tranh chống lại các âm mưu diễn biến hoà bình của các thế lực thù địch, yên tâm lao động sản xuất xóa đói giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới, nhất là vận động người dân tham gia các mô hình tự quản trong cộng đồng dân cư, phát huy tình làng nghĩa xóm.

2.5. Những vấn đề đặt ra đối với công tác dân vận trong phần xây dựng, phát huy mô hình tự quản vùng đồng bào DTTS tham gia giảm nghèo bền vững và xây dựng nông thôn mới vùng đồng bào DTTS:

Triển khai có hiệu quả các chính sách, chương trình dự án góp phần đẩy nhanh tốc độ phát triển kinh tế, xã hội, giảm nghèo, giữ vững an ninh trật tự, an toàn xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Gắn công tác bảo vệ an ninh trật tự với củng cố, kiện toàn hệ thống chính trị cơ sở, tập trung củng cố chính quyền, các tổ chức quần chúng, lực lượng công an xã, dân quân. Hỗ trợ kịp thời các tổ chức tự quản về công tác tổ chức, kinh phí hoạt động.

Phối hợp chặt chẽ giữa công tác dân vận vùng đồng bào dân tộc thiểu số với công tác đối ngoại nhân dân trong đấu tranh chống mọi âm mưu phá hoại của các thế lực thù địch. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, sơ kết, tổng kết việc thực hiện nghị quyết, chỉ thị, kết luận về công tác dân vận ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Chú trọng biểu dương, khen thưởng, nhân rộng các mô hình, điển hình “dân vận khéo” trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số, nhất là các mô hình tự quản về phát triển kinh tế, xóa đói giảm nghèo.

Tranh thủ sự ủng hộ và phát huy vai trò của người có uy tín, già làng, trưởng bản, trưởng dòng họ, phối hợp tham gia vận động quần chúng thực hiện chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số, tăng cường, chủ động nắm tình hình tại cơ sở. Phát huy các tổ chức tự quản tại thôn, khu dân cư, tự quản của dòng họ gia đình... Mở rộng và phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, tạo mọi điều kiện để Mặt trận, đoàn thể, các tầng lớp nhân dân tham gia xây dựng các thể chế, chính sách, các chương trình, dự án ngay từ khi đang còn dự thảo, bảo đảm phù hợp với thực tiễn và lợi ích, nguyện vọng chính đáng của người dân.

II. Một số giải pháp về công tác dân vận góp phần xây dựng, phát huy mô hình tự quản vùng đồng bào DTTS tham gia giảm nghèo bền vững và xây dựng nông thôn mới

1. Dự báo về công tác dân vận trong xây dựng, phát huy vai trò các mô hình tự quản cộng đồng vùng đồng bào DTTS.

Trong những năm tới, tình hình quốc tế và trong nước tiếp tục diễn biến, hết sức phức tạp, khó lường, tác động trực tiếp đến công tác tuyên truyền, vận động và giữ gìn AT-XH ở nước ta. Trên cơ sở những quan điểm của Đảng và Nhà nước về bảo vệ an ninh Quốc gia và giữ gìn trật tự AT - XH cần nghiên cứu đề xuất xây dựng chiến lược tổng thể về xây dựng và hoàn thiện lý luận về công tác dân vận trong tình hình mới; trong đó xác định rõ mục tiêu, yêu cầu, nội dung và lộ trình, bước đi thích hợp và phù hợp với tình hình thức tế của địa phương về công tác dân vận trong việc xây dựng, phát huy vai trò các mô hình tự quản trong cộng đồng thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và tham gia xây dựng nông thôn mới vùng đồng bào DTTS.

Xu thế hoạt động của các mô hình tự quản cộng đồng vùng đồng bào DTTS là phù hợp và tất yếu trong công tác xây dựng và phát triển vùng đồng bào DTTS về các mặt đời sống xã hội; sự tham gia của các mô hình tự quản cộng đồng trong thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và xây dựng nông thôn mới tại địa phương là rất lớn. Thông qua công tác dân vận góp phần xây dựng, phát huy mô hình tự quản thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và tham gia xây dựng nông thôn mới vùng đồng bào DTTS của người dân. Do đó cần nâng cao nhận thức của cả hệ thống chính trị và nhân dân về công tác dân vận góp phần xây dựng, phát huy mô hình tự quản ở cộng đồng thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và xây dựng nông thôn mới, nhất là vùng đồng bào DTTS.

2. Các giải pháp đổi mới và tăng cường công tác dân vận góp phần xây dựng, phát huy mô hình tự quản thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và tham gia xây dựng nông thôn mới vùng đồng bào DTTS.

2.1. Giải pháp nâng cao nhận thức về công tác dân vận góp phần xây dựng, phát huy mô hình tự quản thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và tham gia xây dựng nông thôn mới:

- Các cấp ủy, chính quyền, Mặt trận và đoàn thể tiếp tục quán triệt các quan điểm, chủ trương của Đảng về công tác vận động quần chúng, nhận thức đúng về trách nhiệm dân vận của cả hệ thống chính trị trên tất cả các lĩnh vực. Tập trung tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, động viên nhân dân khắc phục khó khăn để ổn định sản xuất, đời sống, nhất là tham gia thực hiện các chương trình trọng tâm, công trình trọng điểm của huyện...

- Nâng cao nhận thức, ý thức tổ chức kỷ luật với tinh thần trách nhiệm, tích cực học tập, rèn luyện, giúp đỡ nhau cùng tiến bộ; gắn với học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh. Tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho

cán bộ, đảng viên, đoàn viên và hội viên các đoàn thể và đồng bào dân tộc thấy rõ những thành tựu kinh tế - xã hội của tỉnh, huyện đạt được trong thời gian qua, trong đó vùng ĐBDTTS. Từ đó tạo sự thống nhất và nhận thức, tư tưởng và tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý điều hành của Nhà nước.

- Tiếp tục thực hiện tốt công tác tuyên truyền, phổ biến chính sách và vận động đồng bào dân tộc thiểu số thực hiện tốt các chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về đẩy mạnh công tác giảm nghèo, nâng cao dần mức sống của đồng bào dân tộc thiểu số.

2.2. Giải pháp về tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy Đảng tại địa phương:

- Ban Dân vận Huyện ủy tiếp tục tham mưu để Huyện ủy kịp thời chỉ đạo UBND huyện, Đảng ủy các xã thị trấn làm tốt công tác triển khai các mô hình trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Thường xuyên tổ chức cho cán bộ, công chức, viên chức Nhà nước học tập, quán triệt sâu sắc các quan điểm chủ trương của Đảng và nhà nước về công tác dân vận, qua đó, làm chuyển biến hơn nữa nhận thức về ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác dân vận chính quyền trong giai đoạn hiện nay, để từ đó có ý thức trách nhiệm và hành động cụ thể thực hiện tốt công tác dân vận của Đảng, xác lập, phong cách “gần dân, hiểu dân, học dân, trọng dân và có trách nhiệm với dân” khi thi hành công vụ. Bên cạnh đó tiếp tục đẩy mạnh việc thực hiện công tác dân vận chính quyền theo Chỉ thị số 18 của Chính phủ; đổi mới phương thức, lề lối làm việc, tiếp tục đổi mới công tác cải cách hành chính, lấy cơ sở làm địa bàn hoạt động chính, tôn trọng ý kiến của nhân dân với phương châm “nghe dân nói, nói dân hiểu, làm dân tin”, tạo điều kiện thuận lợi để nhân dân tham gia hoạt động kiểm tra, giám sát, kịp thời giải quyết những yêu cầu chính đáng của nhân dân, tránh để tình trạng đơn thư, khiếu kiện kéo dài, vượt cấp.

- Thường xuyên củng cố, xây dựng hệ thống chính trị vùng ĐBDTTS vững mạnh, nhất là ở cơ sở, nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng, hiệu lực, hiệu quả quản lý điều hành của chính quyền và hoạt động của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể.

2.3. Giải pháp về công tác dân vận của chính quyền và thực hiện QCDC ở cơ sở liên quan đến việc thực hiện các chương trình mục tiêu quốc gia tại địa phương:

- Tiếp tục thực hiện tốt công tác tuyên truyền, phổ biến chính sách và vận động ĐBDTTS thực hiện tốt các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước. Đẩy mạnh công tác xóa đói giảm nghèo, nâng cao dần mức sống của ĐBDTTS. Trọng tâm là tổ chức thực hiện có hiệu quả Kế hoạch của Ủy

ban nhân dân huyện về phát triển KT-XH vùng ĐBDTTS trên địa bàn huyện Bảo Lâm giai đoạn 2021-2025 và định hướng đến năm 2030 theo chương trình, kế hoạch đã được UBND huyện tỉnh phê duyệt.

- Tiếp tục quan tâm thực hiện các dự án hỗ trợ sản xuất, đảm bảo an sinh xã hội, hỗ trợ giáo dục - đào tạo cho đồng bào DTTS; chú trọng nâng cao hiệu quả thực hiện các chương trình mục tiêu quốc gia, các đề án trong vùng đồng bào DTTS.

- Tiếp tục tuyên truyền, vận động, lồng ghép các chương trình, dự án, tổ chức đăng ký thoát nghèo, xây dựng các mô hình giảm nghèo để thực hiện công tác giảm nghèo. Các chính sách giảm nghèo chung về bảo hiểm y tế, nhà ở, tín dụng ưu đãi được kịp thời thực hiện: Các chính sách an sinh xã hội đối với người có công, gia đình chính sách, các đối tượng bảo trợ xã hội được triển khai đồng bộ, kịp thời cho các đối tượng thụ hưởng.

- Phối hợp thực hiện tốt công tác dân vận trong vùng đồng bào dân tộc, phát huy vai trò các già làng, trưởng bản và người có uy tín trong việc tuyên truyền, phổ biến chính sách dân tộc của Đảng và Nhà nước đến người dân, kiên quyết đấu tranh làm thất bại âm mưu lợi dụng chính sách dân tộc gây mất ổn định chính trị ở địa phương.

- Chú trọng quan tâm các chính sách dân tộc, nhất là các chương trình, dự án đầu tư của Nhà nước đúng thành phần, đối tượng, cơ cấu, tổ chức kịp thời. Hàng năm tổ chức sơ kết, tổng kết công tác dân vận liên quan đến dân tộc và tôn giáo, nhằm đánh giá kết quả đạt được và rút kinh nghiệm, để có giải pháp trong những năm tiếp theo; kịp thời khen thưởng những cá nhân và tập thể có những thành tích xuất sắc trong công tác dân vận khéo trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

2.4. Giải pháp về đổi mới nội dung, phương hoạt động của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội trong việc xây dựng, phát huy mô hình tự quản ở cộng đồng thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và tham gia xây dựng nông thôn mới vùng đồng bào DTTS:

- Để làm tốt công tác vận động quần chúng, các cấp ủy phải thường xuyên quan tâm củng cố, kiện toàn, xây dựng tổ chức, bộ máy và đội ngũ cán bộ làm công tác dân vận, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội nói riêng trong vùng ĐBDTTS. Mặt trận và các đoàn thể tiếp tục nghiên cứu đổi mới nội dung và phương thức hoạt động, hướng về cơ sở, nắm bắt và tham gia giải quyết có hiệu quả một số tình hình phức tạp nảy sinh liên quan đến tư tưởng, đời sống nhân dân, đảm bảo quyền và lợi ích chính đáng của đoàn viên, hội viên.

- Tổ chức cho nhân dân tham gia bàn, thảo luận và quyết định trực tiếp các vấn đề liên quan đến dân sinh nhằm phát huy tối đa quyền dân chủ trực tiếp của nhân dân ở cơ sở. Tham gia giám sát hoạt động của các cơ quan chính quyền và động viên nhân dân chấp hành các quy ước, hương ước gắn việc thực hiện QCDC với các phong trào thi đua yêu nước và chương trình, mục tiêu xây dựng nông thôn mới.

- Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể không ngừng đổi mới, nâng cao hiệu quả hoạt động và đẩy mạnh công tác tuyên truyền các chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước; đặc biệt là chính sách đối với đồng bào dân tộc. Thực hiện tốt việc công khai hóa các chính sách, chương trình, dự án, vốn đầu tư... để đồng bào biết và tham gia quản lý, giám sát quá trình thực hiện.

- Tham gia phát động, nâng cao hiệu quả phong trào quần chúng bảo vệ an ninh Tổ quốc. Thực hiện tốt chính sách đại đoàn kết dân tộc, không ngừng đề cao cảnh giác, kịp thời phát hiện, phối hợp ngăn chặn và đập tan mọi âm mưu phá hoại của các thế lực thù địch. Đảm bảo an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội vùng dân tộc thiểu số.

2.5. Công tác phối hợp tham mưu cho cấp ủy Đảng về công tác dân vận trong việc xây dựng, phát huy mô hình tự quản ở cộng đồng thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và tham gia xây dựng nông thôn mới vùng đồng bào DTTS:

- Ban Dân vận Huyện ủy tiếp tục phối hợp với các phòng, ban của huyện làm tốt công tác tham mưu cho Huyện ủy, UBND huyện trong công tác phổ biến, thực hiện các chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước; tuyên truyền vận động bà con trong vùng đồng bào dân tộc thực hiện và tuân thủ pháp luật của Nhà nước như:

- Tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả chương trình, dự án trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số như: Thực hiện Nghị quyết 30a/CP về giảm nghèo nhanh và bền vững, hỗ trợ sản xuất, khuyến nông, khuyến lâm trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Phối hợp tham mưu UBND huyện chỉ đạo, tổ chức thực hiện chính sách theo Đề án đã được UBND tỉnh Lâm Đồng phê duyệt tại Quyết định số 2217/QĐ-UBND ngày 23/10/2014.

2.6. Giải pháp nhằm tăng cường công tác vận động các chức sắc, tín đồ tôn giáo và người có uy tín trong vùng đồng bào DTTS:

Chú trọng làm tốt công tác vận động tranh thủ già làng, người có uy tín trong cộng đồng thôn, buôn và xây dựng thực lực chính trị vững mạnh và lượng cốt cán trong các chức sắc, tín đồ tôn giáo, phát huy vai trò của già làng, người có uy tín trong cộng đồng khu dân cư trong công tác tuyên truyền, giáo dục, vận động

bà con, buôn làng thực hiện tốt các chủ trương của đường lối Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước; tiếp tục phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, từng bước loại bỏ các hủ tục tập quán lạc hậu, phá rừng làm rẫy; phòng và chống các đối tượng xấu lợi dụng dân tộc, kích động lôi kéo gây mất khối đại đoàn kết dân tộc cũng như gây mất an ninh trật tự trong vùng ĐBDTTS; giữ vững quốc phòng - an ninh; tập trung phát triển sản xuất kinh tế gia đình góp phần xây dựng nông thôn mới.

2.7. Giải pháp về nâng cao vai trò tham mưu của Ban Dân vận trong việc xây dựng, phát huy mô hình tự quản ở cộng đồng thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và tham gia xây dựng nông thôn mới vùng đồng bào DTTS:

- Ban Dân vận Huyện ủy phải thường xuyên tích cực, chủ động trong công tác tham mưu cho Huyện ủy cũng như hướng dẫn kịp thời cho khối dân vận các xã, thị trấn trong việc chủ động tham mưu cho Đảng ủy, Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn triển khai có hiệu quả Chương trình Mục tiêu Quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số giai đoạn 2021-2030 theo nguyên tắc: “Nhà nước và Nhân dân cùng làm”.

- Thường xuyên nắm bắt tình hình trong việc xây dựng, phát huy vai trò các mô hình tự quản trong cộng đồng thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững và tham gia xây dựng nông thôn mới vùng đồng bào DTTS, tham mưu xây dựng kế hoạch cụ thể hoá nghị quyết của Đảng về phát triển toàn diện các thôn có đông bà con DTTS sinh sống đáp ứng nhu cầu về giáo dục, tiếp cận khoa học kỹ thuật, chăm sóc sức khỏe, y tế, phát triển hạ tầng cơ sở giao thông nông thôn, phát huy sức mạnh của các mô hình tự quản truyền tải đến người dân về chủ trương chính sách của Đảng, pháp luật của nhà nước.

III. Kiến nghị, đề xuất

Từ những kết quả đạt được và những hạn chế trong công tác xây dựng, phát huy mô hình tự quản vùng đồng bào DTTS tham gia giảm nghèo bền vững và xây dựng nông thôn mới của huyện Bảo Lâm trong thời gian qua, Ban Dân vận Huyện ủy Bảo Lâm xin kiến nghị một số nội dung như sau:

1. Về thực hiện chính sách cán bộ người DTTS:

Cán bộ người đồng bào dân tộc thiểu số có năng lực và đủ tiêu chuẩn phù hợp với quy định của pháp luật, được bổ nhiệm vào các chức danh chủ chốt, cán bộ quản lý các cấp. Các địa phương có nhiều người ĐBDTTS phải có cán bộ chủ chốt người dân tộc thiểu số.

Đảm bảo tỷ lệ cán bộ người dân tộc thiểu số, ưu tiên cán bộ nữ, cán bộ trẻ tham gia vào các cơ quan, tổ chức hệ thống chính trị các cấp. Đồng thời có kế

hoạch, quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, bổ nhiệm, sử dụng đội ngũ cán bộ người dân tộc thiểu số.

2. Về thực hiện chính sách đối với người có uy tín trong vùng ĐBDTTS:

Người có uy tín trong vùng ĐBDTTS phải thường xuyên được bồi dưỡng, tập huấn, được hưởng chế độ ưu đãi và các ưu đãi khác nhằm phát huy vai trò trong việc thực hiện chính sách dân tộc, công tác vận động quần chúng ở địa bàn dân cư, phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội của địa phương.

3. Về thực hiện chính sách phát triển KT-XH:

Đổi mới tư duy tổ chức thực hiện triển khai chính sách dân tộc theo hướng phân cấp cho xã trực tiếp quản lý nguồn lực, chịu trách nhiệm tổ chức thực hiện các dự án cụ thể; tăng vay giảm "cho không", chuyển hướng đầu tư phát triển- tăng cho vay tín dụng ưu đãi, hỗ trợ có điều kiện, đầu tư cơ sở hạ tầng cho cộng đồng để phát triển kinh tế hộ gia đình; gắn giảm nghèo với các chính sách về dân số, kế hoạch hóa gia đình, văn hóa, giáo dục, y tế... tạo điều kiện cho người dân tiếp cận với nguồn lực, trực tiếp tham gia, giám sát, công khai, dân chủ, phát huy tinh thần tự lực, tự cường và quyền làm chủ của đồng bào dân tộc thiểu số; khắc phục tư tưởng trông chờ, ỷ lại; chủ động tích cực vượt khó đi lên...; tổ chức phát động, triển khai cuộc vận động "Làm thay đổi nếp nghĩ, cách làm của đồng bào dân tộc thiểu số, làm cho đồng bào dân tộc thiểu số từng bước vươn lên thoát nghèo bền vững".

Trên đây là báo cáo kết quả triển khai thực hiện công tác dân vận trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số và một số giải pháp thực hiện trong những năm tiếp theo./.

Nơi nhận:

- Ban Dân vận Tỉnh ủy (b/c),
- TT Huyện ủy (b/c),
- UBND huyện,
- MTTQ huyện và đoàn thể huyện,
- Phòng Dân tộc,
- Đảng ủy, Khối Dân vận xã, thị trấn,
- Lưu BDVHU.

TRƯỞNG BAN

Nguyễn Đình Bình

